

אידישע קינדער בעולם הילדים של ת"ת שמ"ע

דבר המערכת:

איזו שמחה עצומה היא לסיים את שנת הלימודים עם מעמד כה מרומם ונפלא.

אילו היה פינו מלא שירה כים, לא היה בידינו להודות להשם ית' על שנה כה מוצלחת בה הצליחו המלמדים להחדיר בתלמידים את אהבת התורה בצורתה הטהורה ביותר ומשכך הרגשנו כולנו, צוות ההת"ת והתלמידים היקרים, הרגשנו בחוש בעריבות אור התורה אשר האירה עלינו באור יקרות וקול התורה נשמע בארצנו בקול ניגון מתוק מדבש אשר התנגן הן בשעת הסדרים והן בשעת ההפסקות.

ועלינו להודות להשם על שנה מוצלחת זו ומיד לבקש על השנה הבאה שתהיה בעזרת השם ית' טובה עוד יותר, שנצליח בעזרתו ית' להתעלות עוד ועוד בתורה ויראת שמים.

וכאן המקום להודות לנשיא המוסדות, הרב שלמה עופר שליט"א, מקים ומייסד ומחזיק את בית היוצר המפואר, המגדל גידולים רבי פארות לשם ולתפארת, אשר כגדול העומד על גבנו וכמלאך העומד ע"ג הגידולים ואומר להם גדל, נותן בידינו את הכוחות לחנך את ילדי ישראל הטהורים על טהרת הקודש מבלי להזדקק לשום מקורות חיצוניים וטמאים.

ונברך שיזכה להמשיך ולהרבות פעלים, להגדיל תורה ולהאדירה בבריות גופא ונהורא מעליא, מתוך נחת דקדושה מכל בניו ותלמידיו אשר הם לו כבניו אמש

דבר המשגיח:

בשבח והודיה לה' זכינו השבוע והשתתפנו כאיש אחד בלב אחד במעמד נשגב, מעמד כבוד התורה - שונה פרקו, בו חגגנו ברב פאר והדר את סיום מבצע שונה פרקו לשנת תשפ"ב כראוי לכבודה של תורה ולכבודו של כל אחד ואחד מתלמידי הת"ת, בלי יוצא מן הכלל.

ב"ה תלמידי הת"ת זכו לחזור ולשנן מס' עצום של פרקי משניות, למעלה מ-14,000 אלף פרקים, סכום עצום של פרקי משניות! וכן נבחנו על למעלה מ-2,600 פרקי משניות!

כעת, כאשר אנו עומדים בסיום שנת הלימודים, רגע לפני שאנחנו מתחילים בהתחלה חדשה, בעלייה לכתה החדשה, עלינו להזכיר לעצמנו ולשנן: אגמם כל התחלות קשות'. אבל כבר מההתחלה צריך להשקיע את כל הכחות על מנת שהסוף יהיה טוב, כבר בתחילת שנה צריך לשנן ולחזור על פרק ועוד פרק בשביל לסיים בכה פאר והדר של למעלה מ-14,000 פרקים. ואיך יראה הסוף? זה תלוי בך!

היה פעם פועל שעבד אצל עשיר גדול בבג"ת כפר נופש וכן היה ממנה על התקונים השוטפים, לאחר שנים ארוכות בקש הפועל לפרש מעבודתו. בקש ממנו בעל הבית שיבנה רק עוד 'צימר' אחד לפני שהוא פורש ועוזב אותו לאנחות.

בלית ברירה דחה העובד את פרישתו, ונשארו לבנות בזריזות את אותו 'צימר' אחרון, כאשר סים את עבודתו, הגיע בעל הבית ומסר לו בחגיגות את מפתחות הצימר ואמר: הנה, אני מעניק לך בית זה כמתנת פרידה על נאמנותך במשך שנותיך הארוכות בעבודתי!

לקח הפועל את המפתח, ובלבו צער נורא... הוא הרי יודע שבנה את הצימר בחופזה ובחסר חשק וזמנה עליו להתמודד עם הנזילות בשרותים והקירות העקמים אותם בנה רק בשביל לצאת ידי חובה.

מכאן תבינו שאת 'הסוף' - כל אדם קובע לעצמו!

בפרשת השבוע אנו קוראים על משה רבנו שמשיתוקק להמשיך בהנהגת עם ישראל ולהכניסם אל הארץ המבטחת. הוא גם מבקש מהקב"ה "בדין הוא שירשו בני את כבודי". אך הקב"ה משיבו: "קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו, וסמכת את ידך עליו". משה רבנו אינו מהרהר אחר הקב"ה אלא מיד מעמיד את יהושע לפני זקני ישראל וגומר כל העדה, "ויסמך את ידיו עליו". פרש רש"י מדברי חז"ל: "יותר ויותר ממה שנצטווה, שהקב"ה אמר לו וסמכת את ידך, והוא עשה בשתי ידיו, ועשאו ככלי מלא וגדוש, ומלאו חכמתו בעין יפה". משה נתן ליהושע מהוד פניו, ופניו יהושע החלו אף הן להאיר ב'קרני הוד'. ומשה רבנו ממשיך לעודדו ולאמץ את רוחו לעיני העם וזקניו. ומשה רבנו העניו מכל האדם, מגדיל לעשות ומגיע בעצמו לשמע ששור מפי יהושע 'מחליפו'.

כך גם המלמדים היקרים, השקיעו במשך שנה שלימה כחות עצומים

המשך בעמוד 7

מעמד כבוד התורה וחלוקת התעודות

וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו

היה זה בבגד שבעירק, בחדש תמוז ת"ר, קול צהלות ילדים עלה מן הרחוב, ילדי הכותאב, הלא הוא תלמוד התורה שבעירק, סימו את תלמידיהם ושבבו לבתיהם בחדות נעורים.

לא כלם השתבבו כן בדרךם חזרה. בין החוזרים בלט לעין ילד כבן שבע, שגראה נבון במיחד, אצילי ומלכותי. יוסף שמו, והוא בנו של רב העיר, רבי אליהו חיים. שפתותיו מדובבות פסוקים ופרושים שלמד היום בכותאב, והוא שקוע בהם בהנאה.

כשנכנס אל חצר ביתם, נדמה היה לו שהוא שומע את אחותו הקטנה זועקת בככי ממרתף הבית. יוסף לא חשב פעמים.

מיד הבין שאחותו במצוקה. בן יזות רץ אל עבר המדרגות המובילות אל המרתף, הגיע למקום שהייתה בו, הושיט לה יד והתכונן לעלות עמה בזריזות למעלה אל החצר.

אבל אז, בעוד השנים מגששים את דרכם באפלה, החליק לפתע יוסף ונפל הישר אל הבאר העמקה!

האחות הקטנה, שאחיה נעלם תוך שבריר שניה, נבהלה והתחילה לצעוק בחרידה, כשהיא רצה במעלה המדרגות: "הצילו! יוסף איננו! יוסף טבע בבאר!"

לא חלפו שניות מועטות, ובני הבית המבעתיים זנקו אל המקום, קבל ענה נשלה, ואחד מבני המשפחה השתלשל בעזרתו אל הבאר.

אמו של יוסף עמדה ליד הבאר מתיפחת בככי, נושאת תפלה מעמק הלב להצלתו של בנה יקירה. הדקות דמו לשעות, אך בסופו של דבר בצבץ ראשו של המחלץ, שהתרומם במאמץ רב כשהילד נזרעוהו.

למרה התרדה נראה יוסף ללא רוח חיים, שנים מהנאספים התחילו מיד בפעולות הקיאה נואשות, בעוד השאר מתפללים בדבקות לישועה.

המחלצים נסו להניחו בתנוחה כזו שהמים יצאו מגופו, עסו אותו בשמים רפואיים, ובעקרה נשאו תפלה בדמעות ובתחנונים.

בינתיים הגיע בבחיילות רופא יהודי, פניו המודאגות רק הגבירו את התרדה בקרב האם האמללה.

שעה ארבע עברה, כל המאמצים להעיר את הילד כבר נסו, ונראה היה שאפס תקווה.

ואז ארע הנס: עיניו של יוסף מעפפו קלות, וגניחה חלושה נמלטה מפיו. הוא נצל!

בשעות הבאות ישבו ליד מטתו הרופא המסור והאם, שבכתה, התפללה והטיבה את השמיכה חליפות. האב הגדול לא פסק לרגע מתפללות להחלמת הילד.

רק לפנות בוקר פקח יוסף את עיניו והביט סביבו. מבטו התהדה הכהיר לנוכחים שאינו זוכר מאמה מאשר קרה, והוא מתפלא לראות לידו את הרופא ואת אמו המדאגת.

לאחר שהתאושש מעט ולגם באטיות כוס משקה חם, ספרה לו אמו על הנס העצום שארע. יוסף הקטן הגיב לספור הנס באופן בלתי צפוי. תגובתו הכתה בתדהמה את כל הסובבים.

יוסף החלוש התרומם במאמץ, הרים את עיניו אל-על וקרא: "אבי שבשמים! אתה הצלת את נפשי ממות, ואני נודר בזאת שאמסר מעתה את כל חיי למען תורתך הקדושה!"

חלפו ימים אחדים. יוסף שב בחסדי שמים לאיתנו. כשחזר לבית רבו, ראו כלם שיוסף הקטן ממש את נדרו באופן מפלא ומיחד.

בבת אחת זנח את כל משחקי הילדות, מעט באכילה ובשנה והתמיד בלמוד התורה, כשראו הוריו שהפעלות אינן מזיקות לגופו, הרשו לו לנהוג כשאיפתו.

זכה הילד שנמשך מהמים להשקות ממיי ליעדרים, יוסף המתמיד גדל והיה לתלמיד חכם מפלג, הלא הוא רבי יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי" מבגדד.

קינדער שרייבן

"ויתעבר ה' בי למענכם" (י"ב)

ידוע שאנשים מעניינים שיהיה להם רב גדול וקדוש, פדוגמת הגאון מווילנא או הבעש"ט. דא עקא, שלא תמיד אותם אנשים ראויים להיות תלמידים של רב בסדר הגדל שהם מבקשים...

פעם, כשבקשו למנות את אחד האדמו"רים, היו שהתנגדו לכך בטענה שהוא צעיר מדי. אמר אחד מגדולי הדור: רב הם רוצים כמו של פעם, והם רוצים להיות חסידים של היום, זה לא יתכן.

לפי זה - אומר ה"לחם לפי הטף" - נראה שזו כוננת משה רבנו במלים: "ויתעבר ה' בי למענכם". לפעמים הפרנס, הרב, יכול להיות גדול מאוד, רק שהוא נמצא בדור נמוך, ולכן הקב"ה לא מניח לו להגיע למדרגה הגבוהה שהיה יכול להשיג לפי עבודתו.

"ויתעבר ה' בי" - לא הניח לי להתעלות כפי רצוני. וזאת על שום מה? "למענכם" - כי זו מדרגת אנשי הדור

"ראה למדת אתכם... לעשות בן בקרב הארץ" (ד"ה)

היו הרבה פילוסופים שהשבו לחיות חיים קדושים ולהגיע לשלמות נפשם באופן שצריך לברח מן הישוב למדברות ולחיות בסגופים ולפרש מחיי העולם הזה, אבל טעות בידם,

לא כן דרכה של תורה, הכתוב אומר ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים וטהרה ולעמוד בנסייונות בכל מה שהוא רואה וכו' אבל לעשות את כל זה "בקרב הארץ" דייקא. (ערבי נחל לוקט מאהבת חיים)

ומספר שפעם בקש הגאון מוילנא מהמגיד מדובנא שיאמר לו מוסר והמגיד מדובנא לא הסכים ולאחר שהגאון מוילנא הכריחו, אמר לו רק שאין זה חכמה להיות צדיק כאשר הוא פרוש מן העולם, אלא צריך להיות מעורב בבריית ובנהגה ועדין להיות צדיק.

"מי יתן והיה לבכם זה להם לראיה אותי..." (ו"ב)

אמר חכמינו זכרונם לברכה: צדיקים לבם ברשותם, רשעים הם ברשות לבם. היינו הצדיקים מושלים ביצרים ובתאוות לבם, והרשעים הלב מושל עליהם והם משעבדים לתאוותיהם.

זה שאמר "מי יתן והיה לבכם זה להם" - שהלב יהיה שלהם והם ישלטו על לבם ולא לה יפך חלילה.

(אהבת חיים)

משגים מהגמרא

מילות מפתח המופיעים בגמרא לעיתים קרובות

"תלמוד לומר"

תרגום מילולי: הפסוק מלמד, לומר ולדרש:

הגמרא משתמשת במלים אלו או בשמביאים פסוק חדש לדרש ממנו או כש'מפרקת' את הפסוק לדרשה, ומפרשת את המלים של הפסוק מה לומדים מכך מילה ואותו 'תלמוד לומר'.

"שמור את יום השבת לקדשו" (ה, יא)

באחת הפעמים כפאשר נסע רבי שלום דובער מלובביץ לחוץ לארץ, למענינות מרפא, נפגש עם יהודי אחד שבימי ילדותו היה לובביץ. היה זה בעת שאביו חסיד לובביץ הביאו פעם לרבי כדי לקבל ממנו ברכה. כששמע היהודי שהרבי נמצא בעירו - נזכר בגעגועים בימים שעברו ובא אל הרבי לקבל פניו.

הרבי קבלו בסבר פנים יפות, ושוחח עמו על עיסוקיו, ושמע שהוא מקבל סחורות ברכבת ודואג להעבירם לבעליהן. עוד ספר היהודי כי עסקן גדול הוא ומצליח מאוד.

שאלו הרבי: "פיצד אתה נוהג בשבת?" השיב האיש, כי אין ברה ומכרח לעבד גם בשבת. אמר לו הרבי "הרי אפשר להמיתין יום אחד ולשחרר את הסחורות ביום ראשון?"

הסביר לו האיש שאם הסחורות שהגיעו בשבת חביים לשחרר בשבת, אחרת יהיה לו נזק כספי גדול.

המשיך הרבי ושאלו הרי אפשר למסר את שחרור הסחורות לגוי? השיב האיש כי אינו יכול למסר את העבודה לאיש שאינו בקי במסחרו. הציע הרבי כל מיני עצות פיצד ויכל להשתחרר מעבודתו בשבת, אך היהודי תרץ פיצד לא יתכן הדבר.

אמר לו הרבי "אם באמת אין עצה להזהר מחלול שבת, בעסק כזה, הרי שאתה מכרח להפסיק ולעזוב את העסק הזה."

"לא רבי", השיב האיש "נתח שמן הוא העסק הזה ואי אפשר להסתלק ממנו."

השיב הרבי: "עתה אני מבין פסוק אחד בתורה "לא תביא אתנן... ומחירי כלב בית ה' אלקיך" ולא מוכן מדוע אסור להביא קרבן שנזקקה מהמחיר שנמכר כלב, במה חטא הכלב? אלא שהכלב, אף על פי שהוא ידיד נאמן של בעל הבית ומאוד מסור לבעליו, בכל זאת אם יראה מרחוק איזה נתח שמן, יעזב מיד את בעל הבית וירוץ אל הנתח השמן.

יסף עליכם ככם אלף פעמים (א, יא)

בעת שיצאה הלוייתו של רבי אברהם זצ"ל (בנו של ה"חפץ חיים" זצ"ל, אשר חלק מחידושי התורה שחדש בבחרותו מובאים על ידי ה"חפץ חיים" בספר "לקוטי הלכות") בדרך לבית העלמין, עמד ה"חפץ חיים" ופתח בהספד על בנו: בשנות השמד והגזרות ת"ח-ת"ט, שפך ה' את כל חרון אפו על עשרות קהלות, ואלפי יהודים נהרגו ונשחטו על קידוש שמו הגדול - באחת העשרות התגוררה אס עם בנה היחיד שהיה יקר לה יותר מכבת עינה. הבית שבו התגוררו האשה ובנה עמד בקצה העינה, ובשעה שפצו שונאי ישראל ימ"ש לעירה התנפלו מיד על בית האלמנה ושחטו את בנה יחידה לנגד עיניה. עמדה האשה באלם יגונה על יד גופתו של בנה וכפיה פרושות לשמים. יבש מקור דמעותיה, אולם שופכת היא מרי שיהיה וקובלת לפניו יתברך: "רבון העולמים! בחזונו של כל אדם ואדם נטעת לב פדי שיהיה אהב אותך. רק אני, שפחתך החוטאת, לא יכלתי לאהב אותך בכל לבי, מחצית האהבה היתה לבני אשר ילדתי. אולם עתה, לאחר שנעשה רצונך ובני נלקח ממני, שוב אוכל לאהב אותך בכל לבי!"

כל ימי - כה סים ה"חפץ חיים" - רציתי לאהב את ה' בכל לבי. אולם הרי אין אני אלא בשר ודם ואב לילדים, ורחמי אב על בני ואהבתו להם, טבע הוא באדם. עמדתי וחלקתי את האהבה לחלקים - חלק לילד זה וחלק לילד זה. ואת החלק הגדול חלקתי לה' אולם עתה, משלקח הקב"ה ממני את אחד מילדי, הרי נשאר לי עוד חלק אחד של לבי לאהבתו יתברך"

החידה השבועית

כתוב את המילה הנכונה מהמסוק
אחסון על שם מה?
 התשובה בתרגום אונקלוס פקד' פסוק ב'

את התשובות ניתן להכניס לתיבת "משמרת השלום" עד ליום שלישי. בין השונים נכונה תיערך הגרלה

"ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וגו'" (ו, ה)

שאלו הפילוסופים: פיצד יתכן צווי לאהב, הלא אהבה היא בטבעו של האדם כשפאמת אוהב את הדבר, אחרת לא תהיה אהבה אמיתית, ואם כן פיצד אפשר לאהב את בורא עולם רק בגלל צווי?

והאמת היא כי התרוץ נעוץ בקושיא עצמה, כי מזה שאנה ה' יתברך "ואהבת" יש להסיק שאכן יש בטבעו של כל אדם מישראל לאהב את הבורא ואין צריך אלא לעורר את הכח הטבעי הזה.

ואכן זוהי הדרך להגיע למצב של "ואהבת" שתעשה את כל הפעולות הדרושות כדי לעורר את הכח שמסתר בקרבך לאהב את ה' יתברך. (שפת אמת)

וכתב הרמב"ם שעל ידי שיתבונן האדם בפלאי העולם, ובראותו את התכונן המפלא של גופו, (כמו שמתגלים על ידי המדענים בכל יום גלויים נוראיים ומרשימים על כל פרט בגוף האדם), מיד הוא יאהב את הקדוש ברוך הוא אהבה עצומה. (לבוש יוסף)

ובאמת מוכח שאהבה נבנית ע"י השקעה, האמא אוהבת את בנה מפני שבמשך כמה שנים נתנה לו את כל כוחותיה במשך כל שעות היממה וטרד את שנתה וע"י הניתנה מתעמקת אהבתה לילדיה, כך גם אנו, ככל שנסקיע יותר בעבודת השם, מתעצם אהבתנו לבורא עולם.

"נחמו נחמו עמי" (הפטרה)

בהסבר פפל הלשון מוכא משל לשני אנשים שנשטשו את נשותיהם ונסעו למרחקים. האחד - הלך מחמת דחקו לבקש לו מחיה לפרנסתו, והשני היה עשיר גדול, אבל אשתו היתה אשת מדנים ולכן עזב אותה והלך לארץ מרחקים יחד עם העני.

והיה כי ארכו להם הימים ולא היה לנשותיהם שום ידיעה מהם מרוב הדרך, הלכו הנשים לדרש את פי הסוחרים המחזרים בעירות אולי יש להם ידיעה מבעליהן, והנה בא סוחר אחד ובשר לשתייהן: ראיתי את הבעלים שלכם ודברתי עמם וגם נתנו לי אגרות אליכן.

הנשים בקשו שיתן להם את האגרות, אף הוא אמר להן שאין לו פנאי כעת לחפש את המכתבים והכסית שלמחרת יתן להם המכתבים.

אשת העשיר הלכה לביתה בשמחה, אבל אשת העני הפצירה בו מאד שיחפש אחר האגרת ויתן לה. שאל אותה הסוחר: מדוע את מפצירה בי יותר מחברתך ששמחה והלכה לביתה?!

ענתה האשה: יש הבדל רב ביני לבין חברתי, היא יושבת בביתה שלוה כי הון ועשר בביתה, והסבה שבעלה עזב אותה מחמת ריב וקטטה שהיה ביניהם, וכל דאגתה היא שמא בעלה עדין כועס עליה, ולכן עתה ששמעה שבעלה שלח לה אגרת, די לה במה שנודע לה שבעלה חפץ בה וישוב אליה, אבל אני, עניה וחסרה, משתוקקת מאד לדעת מה פותב בעלי, האם כבר מצא לי מקור פרנסה?

כך אומר הנביא לבני ישראל: "נחמו" - דבר זה בלבד עשוי לנחם אתכם, כי "נחמו עמי יאמר אלקיכם" - הקדוש ברוך הוא שולח לכם דברי נחמה ומכריז כי אלהיכם הוא - זוהי הנחמה הגדולה ביותר בגלות, שיש תקווה.

הלכה שבועית בארמית

חפצים שאומרים "ויתן לך" במוצאי שבת

קדמנא עבדו תקנתא למימר "ויתן לך" בא פוקי שבתא, משום דבשבתא אית לכולהו אינשי מנוחה, ואף פושעי ישראל דיתבי בגיהנום נפקי מהתם בשבתא.

ובאפוקי שבתא דמתרינו (מחזירים) לרשיעי לגיהנום, אמרינו "ויתן לך" דתהו פסוקי דנתמתא, לתוומי להו.

(מחזור ויטרי)

אָנְכִי הַשֵּׁם אֱלֹקֶיךָ

אֵיךְ, הַשֵּׁם
בֵּין אֵייעֶר גֵּאט!

אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים.

הדבר הראשון הוא יסוד כל היהדות, והוא קבלת על מלכות שמים כְּאִשֶּׁר אָנוּ קוֹרְאִים פְּעַמִּים בַּאֲהָבָה "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" בְּכָל יוֹם. ועלינו לזכור בכל דבר שאנו עושים לטוב ולמוטב שפכודו מלא עולם וכאשר יאמין בכל לבו שהקב"ה מביט עליו ובוחן כליות ולב, בודאי יתעלה וישפר התנהגותו. כמו שאמרנו חכמינו במסכת אבות: הסתכל בשלשה דברים, ואי אתה בא לידי עברה: דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין:

לֹא-יְהִיָּה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל-פָּנָי.

אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו הוא ראשון והוא אחרון.

שיחזק עצמו להיות דבוק רק בהשם יתברך שמו, ולא ילך חלילה פתי אחר עצת היצר ושאר כלי משחית. יש אדם שחלילה לו מד על מנת לקנטר, ועושה מצוות על מנת שיוכל להתגאות על אחרים. יצא איפה שהוא אינו עובד את השם אלא את עצמו. ומה לך עבודה זרה גדולה מזו? אבל אנו לומדים תורה ועושים מצוות כי כך צוה השם, אנו רוצים לשמח את אבינו אב הרחמן ולקיים את שנתאמר: ואהבת את השם אלוהיך בכל לבבך ובכל מאודך.

לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם הַשֵּׁם אֱלֹקֶיךָ לְשׁוֹא

יצר לשונה מרע ושפתיה מדבר מרמה

שמירת הדבור: דבר ראשון צריך להבין את הדברים כפשוטם שאסור לו לאדם להישבע, שקורה בין ילדים שהאחד אינו מאמין לחבירו והלה מזדעק ואומר: "אני נשבע לך!" וזה דבר אסור... מתר להבטיח - אסור להשבע! וידועים ספורים רבים על יהודים פשוטים שהעדיפו לשלם הון תועפות, העקר שלא יצטרכו להוציא שבועה מפייהם. ובדאי אלו שאומרים "בתי", שמעבר לכך שהיא מלה רחובית וגסה, הרי זו שבועה לכל דבר, לשפנותו: "נשבע אני בתי" - ואסור בתכלית האסור! ודבר שני, הוא על דרך הפושט, שכאשר אדם נוטל את כח הדבור ומשתמש בו לרעה, לדבור לשון הרע וכדו', הרי זה נכלל באסור "לא תשא".

שָׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ

וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה

בעשרת הדברות בפרשת יתרו כתוב: "זכור את יום השבת" ואלו בפרשתנו כתוב "שמור את יום השבת" והא בהא תליא, שעלינו לשמר את השבת על ידי שאנו זוכרים אותו בכל ימות השבוע. ואכן, בזכות עלון זה, זוכרים התלמידים הצדיקים את השבת ע"י שמכינים "זוארט" לפרשה. ואין לך דבר גדול לפאר בו את השבת כמו דבר תורה שאימרו על שולחן השבת. וכמוכן שצריך גם לקיים את הדברים כפשוטם ולהרבות בלמוד הלכות שבת על מנת שלא נבוא לידי מכשול חלילה.

כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֵת אִמְךָ לְמַעַן יָרִיכְךָ יְמֶיךָ

כשם שצוה השם על כבודו כך צוה על כבוד אב ואם וכן על מורא...

עשרת הדברות מחלקים לשתי לוחות, בצד הימני נכתבו הדברות שבין אדם למקום ובצד השמאלי הדברות שבין אדם לחבירו. נשאלת השאלה, מדוע "כבוד את אביך ואת אמך" נמצא דוקא בצד הימני? הרי לכאורה היא מצוה שבין אדם לחבירו.. ועוד, לכאורה, הצווי הזה מיתר לגמרי, שכן גם הגויים מבינים ע"פ ההגיון שצריך לכבד את ההורים ואם כן מדוע צריכים אנו צווי מיוחד על כך? והתשובה לשתי השאלות הוא: שאנו מכבדים את ההורים כי כך צוה השם, שדרכי המוסר של הגויים משתנים ללא הרף ע"פ ההגיון המקבל באותו דור. ואלו אנו היהודים, אמות המוסר אצלנו לא משתנים לעולם שכן אנו מקימים את הצווי מפי השם בין אם אנו מוצאים הגיון בדברים ובין אם לאו.

כל המלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים

לא תרצח

זאלסט נישט
הרגענען

פאָשר אָנו קוראים את הדבר השׁשי עלולים אָנו לחשב שאין זה שׁיר לנו, שׁהרי מי מאתנו מעלה על הדעת הרגה ורציחה?
אָבל כָּבר קבעו חכמינו זכרונם לברכה שׁכל המלבין פני חברו ברבים כאילו שופך דמים.
וברור שׁצריכים להזהר חלילה מלביש את הסוכבים אותנו, וצריך להקריח את עצמנו שׁנהיה רגישים לזולת. ולהשיג את זה בשלמות אפֿשר רק ע"י שׁנותחזק בצד השׁני של המטבע, שאָמרו חכמינו: "טוב המלבין שׁנים לחברו יותר ממשקהו חלב"
ואם נרגיל את עצמנו לחיך לכל אדם ולהקדים שלום לכל אדם, הרי שׁבכך נרבה באהבה בין אדם לחברו.

ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם

לא תנאף

שמירת עינים
וענייני צניעות

וצריך חזק תמיד בענין הצניעות, נהוג בעולם לחשוב שׁצניעות היא מצוות נשים, ובודאי שאצל הנשים יש יותר דגש על ענייני צניעות, להתלבש בצורה צנועה, ולהתנהג בצורה עדינה על מנת שלא להתבלט. אָבל גם הבנים מחיבים בצניעות, הן בלבוש יהודי שאינו צמוד, וכן בהקפדה יתירה שלא לגלות את הגוף. ובעקר יש להתחזק בשמירת עינים מכל דבר אסור כמו שׁנאמר: "ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

ופסק הרמב"ם: ולא תהיה אחת בפה ואחת בלב... ואסור לגנוב דעת הבריות.

לא תגנב

נישט גנב'ע
און נישט בלאפ

חוץ מפשוטם של דברים, שאָסור לאדם לקחת דבר שאינו שלו בלי רשות הבעלים, כך גם צריך להזהר שלא לגעת בדבר שאינו שלו, קורה שאָנו עוברים ברחוב ולפתע צדה את עינינו אופנוע יפה ואנו רק רוצים לשבת עליו קצת בשביל להרגיש גדולים, אָבל אסור! זה לא שלנו! קורה שׁהאח לא בבית, ואנחנו רק רוצים לשחק קצת עם המתנה החדשה שהוא קבל. צריך להזהר ולא לקחת לו בלי רשותו המפרשת ובכך נמנע הרבה עגמת נפש ומריבות.
אָסור לנו להגיד סתם דברים בשביל "לעבד" על מישוהו, שׁדבר זה נקרא "גניבת דעת", שאָנו גורמים לאדם אחר לחשוב משהו שהוא לא נכון, אָנו גונבים את דעתו וזה אסור!

שלא יעיד על חבירו דבר שאינו נכון

לא תענה ברעך עד שוא

ברעך
עד שוא

מעבר לאסור הקדם על גניבת דעת, ישנו אסור מיוחד להזיק למישוהו על ידי מתן עדות שקר! לדגמא: לפעמים ההורים, המלמד או המשגיח שואלים ילד על דבר מסוים, ובאותו רגע מפתח הילד מתגובתם ומתגבר עליו יצרו ובלי לחשב יותר מידי הוא נותן את שם אחיו או את שם חבירו על מנת להציל את עצמו. ולא די ששקר אלא גרם לחבירו או לאחיו להענש על לא עול בכפם.
ויש להוסיף, שאָפלו אם חבירו באמת עשה את אותו הדבר, אָסור לו לומר משום אסור "לשון הרע". ואף אם ילחצו עליו לומר מי עשה, אָסור לו להגיד. (יש מקרים שבהם מכרחים להגיד וכל אחד צריך לשאל את רבו איך לנהג)

המקנא חומס נפשו, כי הוא מתאבל תמיד ושכלו מתחסר

לא תחמד

נישט גלוסטן
וואס יענער האט

מיוחד הוא אסור "לא תחמד" שאין בו מעשה. החמדה שוכנת בלב, ובאה לידי בטוי רק במחשבות, ולמעשה הוא אסור על קנאה.
יש קנאה שהיא טובה, והיא נקראת קנאת סופרים, עליה נאמר "קנאת סופרים תרבה חכמה" שפאָשר רואה אדם את חבירו משקיע בלימודו והוא מתקנא בו וע"י כך רוצה אף הוא להשקיע בלמוד, הרי זה דבר מברך. אָבל בעניינים גשמיים, כָּבר אמרו חכמינו זכרונם לברכה: "איזהו עשיר השומח בחלקו" אנשים שמסתכלים כל היום לראות אם הדשא של השכן ירוק יותר, לא יוכלו לשמח לעולם בדשא שלהם.

שאלות ותשובות
ילדים
שואלים

שאלת התלמיד..... מכיתה ו'

למאד אני לוא מוציח להפתעה על הציור הרע? או רוצה להיות לוי או להכבד את ההורים שלי אולי להפסיק קורא עברית מתחילת וואו אחר כך אני מתחילת על כה
אני רוצה להתנהג יפה למורים ולהורות שלי אולי קורא הרעה שני רב אפס, אני אציאת רוצה להיות לוא וריצח הרע מתחילת עלי. מה אשים וידין אפטר להפתעה על הציור הרע?

הרה"ח ר' יהודה קליין שליט"א | משגיח

תנא דביר' ישמעאל

הנהגות
אם פגע בך
מנול זה
תמנהג
לביית
המדרש

במזרח הרחוק גדל עץ ובמבוק שמו. זהו עץ ארוך וצר שנוראה כמו צנור, הוא גמיש וחזק מאוד ועל פניו משמש הוא במדינות רבות לצרכי בניה.
יום אחד רצה אדם אחד לשתול את עץ הבמבוק במדינתו ולצורך כך נסע לסין הרחוקה על מנת להביא משם זרעי במבוק וכן ללמד את דרך צמיחתו והטפול בו.
כאשר הגיע לסין מצא שם חכם אחד ובקש ללמד ממנו איך לגדל את עץ הבמבוק.
שאל אותו החכם, "האם ידוע לך כמה זמן לוקח לצמח הבמבוק הענק לצמח עד לגבה של בניין?" "לא", ענה האיש. המשיך החכם ואמר: לאחר הזריעה עליך לספק לו אור שמש, דשן ומים בשפע, אל תצפה לראות תוצאות בשנה הראשונה, למעשה גם לא תראה את התוצאה בשנה השנייה. רב האנשים מרימים ידים כבר בשנה השלישית כאשר הם מגלים שהבמבוק לא צמח אפילו בסנט ימטר אחד, אבל אהה, אל תתיאש, תמשיך להשקות אותו בשנה השלישית והרביעית ולטפח אותו.
"בשנה החמישית", כאן עצר המורה את דבריו ועניו נצחו, "מתרחש הפלא שיגרום לך להזכח בכוחו העצום של הקב"ה. בבת אחת כמו במעשה קסמים, השתיל מזנוק וגדל בקצב מהיר מאוד, הוא אפילו עשוי לעתים לצמח בקצב של מטר שלם ביום! במשך ששנה שבועות הוא מטפס לגבה מדהים של 35 מטרים.
אם כך אמר לי: כמה זמן לוקח לבמבוק לצמוח? - ששנה שבועות, השיב האיש!
לא הבנת כלום מכל מה שלמדתי אותך, אמר החכם באזנה!
הרי אם לא תשקיע את כל הכוחות במשך ארבע שנים הרי שבשנה החמישית הבמבוק לא יפוצץ ויגדל במהירות! שהרי לוקח לו ארבעה שנים להכות שרשים מתחת לפני השטח, ורק כשהיסודות חזקים מספיק, אז הוא יכול לפוצץ ולצמח בקצב כ"כ מהיר.
ואתו הדבר צדיק, לגבי שאלתך! ילדים, ולפעמים גם מבגרים, מחפשים פתרונות קסם, אבל פתרונות שנותנים מענה מהיר, גם קורסים באותה מהירות.
עליך לדעת תלמידי היקר, כל האנשים בעולם, כולם מתמודדים עם נסיגות קשים וכולם נלחמים יום ביוצא. אפילו צדיקים גדולים צריכים להמשיך ולהלחם ביצר. וגם אם יש לפעמים נפילות, אסור להתיאש! קמים, מתנערים וממשיכים להתגבר. וכבר אמר דוד המלך בתהלים "שבעת יפול צדיק וקום", הצדיק אינו מתעכב אחר הנפילות שלו, אלא קם מיד וממשיך להלחם ביצר.
והפתרון הטוב ביותר לנצח את היצר הרע, הוא דבר ראשון לקיים את דברי חז"ל: "תנא דביר' ישמעאל בני אם פגע בך מגול זה משכחו לבית המדרש אם אכן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ".
ודבר שני, כששני אנשים נלחמים, סופו של אחד מהם להחליש, אם אהה תתמיד במלחמת היצר ולא תתרגש מהנפילות אלא תקום מיד להמשיך להלחם בו הרי מובטח לך שגם סופו של דבר יחליש כוחו של היצר הרע. אבל אם חלילה אדם נכנע ליצר ואין בכוחו להלחם עוד, ברור שהיצר מתגבר ומקבל עוד כוח להלחם נגדו.
ובגיל הצעיר, אז יכול האדם לבנות ולחזק את יסודות האמונה ולמלא את ארסנל הנשק למלחמת היצר ע"י למוד התורה הקדושה וע"י למוד ספרי מוסר ובפרט ע"י קריאת ספורי צדיקים בזמן הפנוי.
וכבר אמר הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א על היצר וזה לשונו:
היצר הרע דומה כמו מי שהולך ורץ בין בני אדם, נידו סגורה ואין אדם יודע מה בתוכה והוא מרמה בני אדם ושואל לכל אחד מה אני אוהב?
ולכל אחד נדמה כאלו הוא אוהב מה שהוא מתאנה ועל כן הכל רצים אחריו, כי כל אחד סובר שיש בידו מה שהוא חפץ ואחר כך הוא פותח את ידו ואין בה כלום
כמו כן ממש היצר הרע שהוא מרמה את כל העולם והכל רצים אחריו, ומרמה לכל אחד ואחד עד שנדמה לכל אחד ואחד כאלו יש בידו מה שהוא חפץ, כל אחד כפי שטותו ותאוותו, ואחר כך בסוף הוא פותח את ידו ואין בה כלום, כי אין מי שימלא תאוותו אצלו.

המשך דבר המשגיח

שתצליחו ותגדלו בתורה ועבודה לעשות נחת רוח לבורא עולם ולהורים היקרים! והמלמדים סמכו עליכם את שני הידים כמשה רבנו שהיה המלמד הראשון ביישראל, בשביל שתהיו מלאים וגדושים ומוכנים לקראת המעבר אל הכתה החדשה, נתנו לכם את הכח להמשיך ולהצליח בהמשך הדרך.
והכל הולך אחר החתום. גם כאשר קשה עלי פרידתכם חובה לזכר כי 'הסוף' היא בעצם התחלה חדשה.

מעמד
כבוד התורה
וחלוקת
התעודות

מעמד כבוד התורה וחלוקת התעודות

מהנעשה בת"ת

השבוע ביום שישי התקיים
האמא הארגז - אמא כבוד
התורה והזקנות התעודות באמצע
"שוע פרק".

שאחע אמא אראות את
התאנאים הקרים באים על
אצתם וקוצרים בשאחה את
אשר זרעו בהשקעה ארובה
באשק השנה כולה.
אשריכם תאנאי חכמים
שגברו תורה חביבין עליכם.

באהלך השבוע הקרוב תתקיים
בת"ת אסרת אנוחות לקראת
עליית התאנאים כתר.
אנום שישי ט"ז אב ועד יום שישי
כ"ו אב א"א יתקיימו אנואים ע"א
להכשיר את הכיתות ולקבלת
התאנאים החגשים.
ביום רביעי כ"ט אב - עליים
כתה!

Blank lined area for notes.

ברכת מזל טוב
שלוחה בזאת לתלמידינו החשובים והיקרים
ששיננו וחזרו ושיננו
ארבעה עשר אלפים וארבעים ושמונה
פרקי משניות
כי יסוד ושורש הלימוד הוא ההתמדה והמבחן רק נספח לו

